

Nekrologer

EMILIE ANDERSEN

26. 3. 1895–10. 11. 1970

EMILIE ANDERSEN, tidligere Caroline Emilie Andersen, var født i Ikast sogn 1895. Hun blev mag. art i 1922. I de unge år var hun ansat ved Dansk-Islandsk Nævn, i en kortere tid også ved diplomatariet. Efter at have været vikar ved landsarkivet i Viborg og ved Rigsarkivet, blev hun 1933 udnævnt til arkivar ved det nye landsarkiv i Åbenrå. Her gjorde hun tjeneste i kort tid, idet hun i 1935 kom til Landsarkivet for Sjælland. Her virkede hun, indtil hun i 1958 blev forflyttet til Rigsarkivet. Hun havde i disse mange år erhvervet et indgående kendskab til Landsarkivets samlinger, og i 1962 var hun en tid konstitueret som landsarkivar i dette arkiv.

Emilie Andersen var som historiker elev af Erik Arup. Da hun i 1954 udgav *Malmøkbmanden Ditlev Enbeck og hans Regnskabsbog*, fik hun i få ord lejlighed til at omtale sin gamle lærer, der havde været den første, som videnskabeligt udnyttede regnskabsbogen. Udgaven har en omfattende handelshistorisk indledning med en redegørelse for Enbeck og hans virke.

Det var dog ikke handelshistorisk forskning, der kom til at fylde Emilie Andersens liv. Allerede i 1926 kunne hun, på foranledning af grev Adolph Brockenhuus Schack, besidderen af Gram gods i Nord-slesvig, udsende sin bog *Grams Historie*, en af de få større danske godsmonografier. Den bygger på det store godsarkivs materiale og bærer præg af Emilie Andersens viden, men vel også af, at hun ikke var agrarhistoriker. Gennem dette arbejde var hun kommet til at beskæftige sig med sønderjysk historie, og interessen herfor varede livet ud. Det blev ikke mindst det store og værdifulde Hansborgarkiv, som hun kom til at arbejde med, og Kildeskriftselskabet overdrog hende at udgive *De Hansborgske Registranter*. Første bind kom i 1943. Det omfatter hertug Hans den Ældres forordninger 1544–1580, der er trykt in toto. Til forordningerne, ialt 101, er der indledninger, ofte meget udførlige. Bind 2 blev udsendt i 1949 og indeholder hertugens breve 1543–1549, gen-

givet i udtog på samme måde som brevene i registre og tegnelser er udgivet i *Kancelliets Brevbøger*. Begge bind er præget af udgiverens fortrolighed med det store materiale i registranterne, med skrift og sprog og med tidens mennesker og begivenheder. Bd. 3 skulle omfatte domme, afsagt af hertugen og hans råder. Der foreligger afskrift af selve teksten og udkast til regester. Emilie Andersen havde gennem mange år arbejdet på et værk om hertug Hans den Ældre. Det blev dog aldrig færdigt.

I Rigsarkivet kom Emilie Andersen til at gøre tjeneste i 1. afdeling. Christian 2.s arkiv fra udlændighedsårene, München-samlingen, var i det store og hele blevet samlet i Rigsarkivet efter afleveringer fra Stockholm og Oslo. Det blev nu overdraget frk. Andersen at ordne dette arkiv og udgive en registratur over det. Den forelå i 1969 som bd. 15 af *Vejledende Arkivregistraturer*. Den er som hendes andre videnskabelige værker præget af omhyggelighed og omfattende viden.

Emilie Andersen fik en lang arbejdsdag i arkivvæsnet og historieforskningens tjeneste. Efter at hun var blevet pensioneret i 1965, kunne man stadig møde hende i Rigsarkivet, mest om aftenen, hvor hun ufortrødent fortsatte sit arbejde med Hansborg-registranterne. Som arkivar kom hun ikke til at bryde nye veje, som menneske var hun nok lidt sky og ensom, men hun var tro mod sit arbejde, mod den videnskab, som vel mere end noget andet optog hende lige til hendes død i 1970.

JOHAN HVIDTFELDT